

Duško Geić
Trogir

NĪŠTO VĒRŠIK PO TROGĪRSKU

ŽĀRAJ LĪBRA VĒŠEL

Kakò a je va svojĳmi dnĳ
starĳna Tuōne pridobrò razumi
(Bog mu štò pokòjik dā,
prāĳ mu je žĳvòt skoncā)
da va trĕn kal bŭde šāl
nāmo di vĕle mu je ležāt,
pòc e žāĳno špòre s njĳn
i zāĳk njegov Veljòtski,
jĕnako ja šā razumĳn
da će špore s nāmon
skoncāt žanāvik
i jažĳk mōĳ *Rasĳĳnski.*

Ma no žā c šan vĕsel jā
(a nĳ mōga bĳt Udaĳn),
je da šan ĕredima
vĳ lĳbar bĕšid žavisjā,
po kĳn e vĕle poža nān
moć izāznāt, budu li tĳt,
kakòvi je otò moga bĳt
jažĳk nĳ ca su ga đĳdi,
pòža vikòv ca je durā,
mŭce molālĳ umrĳt.

Tuōne Udaĳn Burbŭr - posljednji govornik dalmatskog jezika; **vā** - u; **prāĳ** - barut; **špòre** - sa; **Veljòtski** (jezik) - varijanta dalmatskog jezika sa otoka Krka; **Rasĳĳnski** - trogirski cakavski govor; **c'** - što (kratica od ca); **ĕred** - nasljednik; **lĳbar bĕšid** - misli se na *Rječnik trogirskoga cakavskoga govora* što ga je sastavio i tiskao autor pjesme; **nān** - nama; **tĳt** - htjeti; **durāt** - trajati; **mŭce** - u potaji; **molāt** - pustiti;

POETĚŠI I. M.

Nû vècer vëršik
na Šalbunâru
pariło mi še
poetëša ší
nîka drüga tî,
mošnjiãa,
dübja,
šakrëtijik žlamënj

od nê
ža kû mnîja šan
da šan je žnâ,
da šan do njê
kâ, bîja arivâ.

Vâ vecerâs poetëša,
glâšiman mëštri
govõrene bešide,
šilëncaman
i nêgovoriman njõvin
izrecëna,
jedân trën žvõni,
drügi šotonvõce
mrmõce, romõni,
pa še õmac požatîn
krîkon
kako vâpajon,
oli mûkon
têškin, jûškin
jãvi.

Poetëša tî ší
nîka do krãja
izrecëna,
o nebešid švã,
o žnãka do žnãka
u šlutnjãman
têko nãžnaka.

Vecerâs ší tî,
narãvški,
jüšto nakã
kakã i vãvi,
ma te jã
(apëna šan to šã izãznã)
nîšan bîja do šli,
do krãja žapožnã.

A ješân li šã?

võ - ovo; **parit** - izgledati; **šakrët** - skriven; **žlamënja** - znakovi; **mnit** - misliti;
arivãt - stići; **mëštri** - majstori; **šilënca** - šutnja; **mrmõrit** - mrmrljati; **romõnit**
- žuboriti; **požatîn** - zatim; **nîkako** - nekako; **vãvi** - uvijek; **apëna** - tek; **izãznat** -
doznati, spoznati; **dõ šli** - do sada; **žapožnãt** - upoznati; **šã** - sad;

POŠLANICA PRAVÖMEN COVÏKU

Na šäj svît ne möre nïkor da procïni
kol' po Kïpokratu Tï dôbra ucïni
cejadïnu švãkon, brëž kër diferënce
ne iskëć svôj smïšal u rûno o žlãta,
nit u šlãve žüdnju, kã tolikër vãta.

Po ni jedãn pïšnik šëj ne umï svïti,
niti möre vërson ïkojin izrïti
ka u malatïju prüžis rûku kïpu,
(namïni li šüdba tû mu neprilïku)
rïc i pömoć jüšku, nëk ti je na dïku.

I za tô ti fãle vële vöd škazïje
(šãmo vãko umï, ne drugovacïje)
jedãn kvãši pïšnik ca še vërson ïta,
kãko Spašïteju, i mnöz drüga svïta
on za svïk i za še vöd Ti žafalïje.

cejadïn - čeljade, čovjek; **ïkoji** - ijedan, kakav; **iskëć** - tražeći; **izrïti** - izreći; **ïtat**
še - nabacivati se; **kër** - koje; **kïp** - osoba; **malatïja** - bolest, boljetica; **šäj** - sav;
škazivãt - iskazivati; **svît** - složiti (stih), **vërš** - stih;

MISÏNE

Vejäca
uža komîn,
òdïšpo plöc
i cäjavik grêd
köviti dimîn
gîngadu
obišene mišine
(brež rük, nõg,
òkînutik gläv
bëštije bäjne,
krepäne)
käko u funeräl
švõj (mrtäški)
balädu bäl.

A jä u mîšli
vïdin mišine
rûja püne
u prešešjüne
niža òpütine,

uža šträde,
šapëte na šamäre,
ca püt konöb
gîngadu inträde.

Ža bericëtna Bäkova,
vëšela krleléžänja,
ža ofirtu
o nedïje öcu,
palûnbicu
ca odilît öe je
o švëga tíšta mät
ža vešëje dicë
nî dän u šetemänu
ka še krüv pečë.

Bäkovo - svetkovina jematve koja se u srednjovjekovnom Trogiru (održala se do naših dana) priređivala prve nedjelje po službenom završetku dana berbe (prema srednjovjekovnom Statutu iz 14. st. *ferij vindemiarum* prvotno su trajali od 1. rujna do 1. listopada, da bi se reformacijom iz 1700. godine »zbog uočenih mnogih promjena u prirodi i društvu« ovi dani (najvjerojatnije, globalnog zahlađenja) pomakli na vrijeme od 15. rujna do 15. listopada; **balät** - plesati; **bericëtan** - sretan (ali i blagoslovljen, obilan, plodonosan, srećonosan); **cäjav** - čadav; **funeräl** - sprovod; **gîngat (se)** - ljuljati (se); **inträda** - ljetina (u ovom slučaju u vidu mošta); **konöba** - podrum; **kövit** - vrtlog; **krleléžänje** - koledanje (u Trogiru se prakticiralo 1. studenog, na Prvi Božić; **mišina** - mješina (najčešće ovčja ili kozja) u kojoj se nekada prenosio mošt od polja do kuće; **odilît** - odvojiti; **ofirta** - džeparac; **öpütina** - uski poljski put; **palûnbica** - maleni, okrugli kruščić (od pane: panunbica); **plöca** - kamena ploča pokrova kuće; **prešešjün** - procesija; **rûj** - mošt (pren.); **šamär** - drveno (teretno) sedlo; **šapët** - razapet, privezan konopima na način kao razapet; **šetemäna** - tjedan; **šträda** - ulica;

Blagodatrni òtce

*evo mlāda vīla,
želĩ tēbi dōć
da bi še škrusīla.*

(pučki napjev, zapis iz 1906. g.)

Ti ũ Boga prōši
za švė dane, noći
kojē je grišila,
za nē grīje tīla,
pūti, okolōšti
š kīman je živīla
da jon ōn oprōšti,
njē molēnje šadā
da bi On ušliša
ki švīn švīton vlāda,
da še o žalōšti
vēj ne konšumāje,
pòkòron i pōšti
švōj' žbāje okāje.

kīman - kojima; **konšumāvāt** (še) - propadati zbog grizodušja; **žbāj** - moralno posrnuće

Ne šĩj bōba

*na Ambrōza,
iz zemjē
žēnit ti nē će.*

(pūško vĩrovanje)

Je l' na njēga švėto ĩme
apōžito, otĩ Ambrōž
na šĩvi je bōb gulōž,
ol' pošĩjan u šē vrĩme

iz žemjē nan bōb ne nīce
ca mu lēdon šmřžne šīme?
Je l' u švū nevōju švōju
požōbju ga glādne tīce:
kōši, ždrōnji, bravarīce.....?
Oli tek u pramalīce,
ka nan kāko prvā žēlen
i štimāno pūško jīcē
na pjāt jēma bōb arivāt,
rād grandēce kē šakrēte,
(nika ś Janbrōn ne mōś žnāt,
rēk' bi kokō: kāko jūški!)
ka ga vajā odīt brāt
pōje ōce on škivāt ?

Ža ne falīt, bīt śīgūr,
nā nje' ĩme bōb ne šīj,
vēngo mālo vrīme prīj
ōli kojī dān po ślīj.

Ambrōz (sv.) - slavi se 7. XII.; **apōžito** - posebice; **arivāt** - stići; **falīt** - pogriješiti;
grandēca - umišljena veličina, oholost; **gulōz** bit - biti lakom, voljeti, obožavati
kakvu namirnicu ili vrstu stvari; **jīcē** - jelo; **jūški** - ljudski; **kokō** - netko; **njē'** - nje-
govo; **pjāt** - tanjur; **šakrēt** - skrīt; **šē** - to; **śīgūr** - siguran; **škivāt** - izbjeći; **štimān**
- cijenjen; **žēlen** - zelje, povrće, zelenjava;